

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Факультет фізичного виховання та спорту
Кафедра олімпійського та професійного спорту**

**Стрикаленко Є.А.,
Шалар О.Г.,
Андрєєва Р.І.,
Жосан І.А.,
Кільницький О.Ю.**

**МЕТОДОЛОГІЯ ВИКОНАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ З ФАХОВИХ
ДИСЦИПЛІН ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
017 ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ**

навчально-методичний посібник для здобувачів першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти

Херсон 2019

УДК 378.147.091.33 – 027.22:001.82:796(075)
ББК 74.580.054я73

Стрикаленко Є.А. **Методологія виконання курсових робіт з фахових дисциплін зі спеціальності 017 Фізична культура і спорт:** [навчально-методичний посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти] // Є.А. Стрикаленко, О.Г. Шалар, Р.І. Андрєєва, І.А. Жосан, О.Ю. Кільницький. – Херсон: ПП Вишемірський В.С., 2019. – 222 с.

Укладачі: **Стрикаленко Євгеній Андрійович** – завідувач кафедри олімпійського та професійного спорту Херсонського державного університету, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент.

Шалар Олег Григорович – доцент кафедри олімпійського та професійного спорту Херсонського державного університету, кандидат педагогічних наук, доцент.

Андрєєва Регіна Ігорівна – доцент кафедри медико-біологічних основ фізичного виховання та спорту Херсонського державного університету, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент.

Жосан Ігор Анатолійович – доцент кафедри олімпійського та професійного спорту Херсонського державного університету, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент.

Кільницький Олександр Юрійович – викладач кафедри олімпійського та професійного спорту Херсонського державного університету.

Рецензенти: **Швець Оксана Петрівна** – завідувач кафедри фізичного виховання Вінницького державного педагогічного університету ім. Михайла Коцюбинського, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент.

Голяка Сергій Кіндратович – доцент кафедри медико-біологічних основ фізичного виховання та спорту Херсонського державного університету, кандидат біологічних наук, доцент.

Розглянуто
на засіданні кафедри олімпійського
та професійного спорту ХДУ
Протокол № 9 від 06.05.2019 р.

Схвалено
Науково-методичною радою
факультету фізичного виховання
та спорту ХДУ
Протокол № 5 від 20.05.2019 р.

Погоджено
Науково-методичною радою ХДУ
Протокол № 5 від 19.06.2019 р.

Затверджено
Вченою радою ХДУ
Протокол № 12 від 24.06.2019 р.

УДК 378.147.091.33 –
027.22:001.82:796(075)
ББК 74.580.054я73

ВСТУП

Наукова і науково-практична діяльність у закладах вищої освіти є невід'ємною складовою освітнього процесу й здійснюється з метою інтеграції наукової, навчальної та виробничої діяльності в системі вищої освіти та в галузі фізичного виховання та спорту.

Успішне оволодіння навичками дослідження і творчої роботи допомагає студентам порівняно легко включатися в професійну діяльність, переводити наукові знання в площину практичного використання.

В підготовці фахівців з фізичної культури та спорту велику увагу в останні десятиріччя стали приділяти науково-дослідній роботі. Це викликано змінами, що відбулися в системі освіти взагалі і у фізичній культурі та спорті як однієї з її значних галузей. Профільні вузи окрім формування загальнолюдських цінностей майбутніх вчителів та тренерів, мають бути спрямовані на розвиток професійних якостей спеціаліста на рівні світових вимог, високі знання, загальну культуру.

В зв'язку з цим перед вищою школою стоїть така найактуальніша проблема, як посилення творчого характеру пізнавальної діяльності майбутніх спеціалістів, а це все визначає необхідність удосконалення навчально-виховного процесу в цілому і складових його елементів. Серед основних видів навчальних занять в університеті важливе місце займає підготовка та написання курсових робіт. У відповідності з керівними документами по організації навчального процесу в університеті (Положення про випускні кваліфікаційні роботи студентів ХДУ) курсові роботи мають завдання закріпити й узагальнити отриманні знання, навчити студентів самостійно використовувати їх для комплексного вирішення конкретних практичних завдань педагогічної діяльності, удосконалювати навички застосування теорії при аналізі фактів, подій фізкультурно-спортивної діяльності.

При підготовці до написання курсових робіт більшість студентів відчувають достатньо великі утруднення. Це обумовлено складністю самої

дисципліни та невідповідністю студентів до сприйняття навчального матеріалу.

Сподіваємось, що даний посібник буде корисним в питаннях методології проведення дослідницької роботи. Саме знання методології, методологічного апарату забезпечує логіку побудови різного виду досліджень. Враховуючі утруднення студентів у формулюванні об'єкту, предмету, мети, завдань та ін., в роботі надаються варіанти і деякі алгоритми їх формулювання.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПІДГОТОВКИ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Виконання курсових робіт – обов'язковий вид навчальної діяльності студентів Херсонського державного педагогічного університету. Протягом усього періоду навчання студенти факультету фізичного виховання та спорту, згідно з навчальним планом, вивчають теоретичний і проходять практичний курс з дисциплін медико-біологічного блоку, «Підвищення спортивної майстерності» та «Теорії та методики спортивного тренування».

Навчально-практична робота з даних дисциплін проводиться в формі теоретичних, семінарських та практичних занять, а також включає в себе проведення досліджень і написання курсової роботи.

Курсова робота – це кваліфікована праця, в якій студент у концентрованому вигляді викладає свої знання з фізіологічних основ спортивної діяльності, теорії і методики сучасного спортивного тренування, теорії та методики обраного виду спорту, проявляє уміння і навички самостійного проведення наукових досліджень. Підвищення вимог до рівня підготовки майбутнього тренера-викладача і збільшення потоку наукової інформації обумовлюють більш суворий підхід до оцінки готовності студентів до самостійної творчої роботи. Тому, написання курсової роботи допомагає студентам набути умінь і навичок дослідницької діяльності.

Курсові роботи є одним із ефективних засобів підвищення якості підготовки майбутніх спеціалістів, формування у студентів здібності до самостійного вирішення завдань з вибраної спеціалізації, сприяти розвитку їх творчого мислення, оволодінню науковими методами дослідження, розкриттю творчого потенціалу студента.

До курсової роботи подаються такі вимоги:

- неодмінною умовою є самостійний, творчий і логічний виклад теми. Робота, у якій виявлено мало самостійності, зроблене переписування з книг, статей та інших джерел, матеріал викладений без відповідного творчого опрацювання – не може бути прийнята до захисту;

- викладений матеріал повинен бути пов'язаний із сучасним трактуванням аналізованого питання, практикою спорту;

- для студентів, які претендують на високу підсумкову оцінку необхідним є апробація результатів дослідження у вигляді виступів на студентських наукових конференціях, публікації основних результатів в різних збірках наукових праць.

Мета написання курсової роботи – формування у студентів наукового світогляду, активізації пізнавальної діяльності, пов'язаної із систематизацією, закріпленням і розширенням теоретичних і практичних знань зі спеціалізації, набуття навичок самостійного ведення дослідницької роботи і практичного застосування цих знань при вирішенні наукових і практичних завдань у майбутній педагогічній діяльності.

У процесі підготовки і виконання курсових робіт розв'язуються такі завдання:

- самостійний вибір теми, її обґрунтування, визначення завдань і методів дослідження;

- вміння використовувати і критично аналізувати загальну і спеціальну, наукову і методичну літературу, довідкові і офіційні документи;

- за допомогою сучасних педагогічних, медико-біологічних, соціологічних, біомеханічних методик проводити дослідження;

- самостійно аналізувати і узагальнювати отримані дані, обробляти результати досліджень за допомогою математичних методів, робити висновки і практичні рекомендації;

- чітко та логічно викладати зміст роботи, оформлювати отримані результати дослідження у відповідності до вимог.

2. ХАРАКТЕР ТА ОСНОВНІ ЕТАПИ ПІДГОТОВКИ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсові роботи за їх змістом можуть бути наступними:

- **теоретичні**, побудовані на аналітичному огляді літературних джерел з питання, що вивчається, які містять, в основному, узагальнення та теоретичних висновків;

- **емпіричні**, побудовані на аналізі передового досвіду роботи в спорті і особистого досвіду тренування студентів, а також на основі аналізу робочих документів, що відображають хід спортивного тренування та процесів пов'язаних з його ефективністю;

- **експериментальні**, побудовані на результатах конкретних експериментальних дослідженнях, включають огляд літератури з даного питання;

- **інженерно-конструкторські**, що містять розробку, технічний опис і методичні рекомендації щодо застосування розроблених автором тренажерів, контрольних, інформаційних та інших приладів і пристроїв, які можуть бути використані у практиці спорту.

Підготовка до написання курсових робіт починається на першому курсі, коли студент обирає свою спортивну спеціалізацію і закріплюється в групі підвищення спортивної майстерності у тренера-викладача. Під час навчання на першому та другому курсі студенти, прослухавши певний обсяг теоретичного матеріалу з курсів: “Легкої атлетики”, “Гімнастики”, “Спортивних ігор”, «Анатомії людини з основами динамічної морфології», «Спортивної гігієни», тощо, визначаються з вибором теми курсової роботи (приблизна тематика курсових робіт додається у додатку А).

Підготовка курсової роботи включає в себе кілька етапів: *вибір теми, складання плану, вивчення загальних і наукових праць, збір і аналіз фактичного (або експериментального) матеріалу, власне написання і оформлення курсової роботи.*

Ознакою науковості пізнання є: характеристика мети (мета може бути практичною або пізнавальною); виділення спеціального об'єкту дослідження; застосування спеціальних засобів пізнання; однозначність термінології. Ознаки науковості утворюють методологічні характеристики наукового

дослідження (за В.В. Краєвським). Ці характеристики можна представити у вигляді відповіді на запитання (див. табл. 1).

Таблиця 1

Методологічні характеристики курсової роботи

<i>Характеристика</i>	<i>Зміст</i>
Проблема	Що необхідно вивчити з того, що невідомо в науці?
Тема	Як це треба назвати?
Актуальність	Чому саме цю проблему варто зараз вивчати?
Об'єкт дослідження	Що розглядається?
Предмет дослідження	Як розглядається об'єкт, які притаманні йому відношення, які аспекти і функції виділяє дослідник для вивчення?
Мета дослідження	Який результат передбачається отримати, яким в загальних рисах проглядається цей результат ще до його застосування?
Завдання дослідження	Що необхідно зробити, щоби мета була досягнута?
Значення для практики	Які конкретні недоліки практики можна виправити за допомогою отриманих під час дослідження результатів

Проблема – це сукупність складних теоретичних і практичних завдань, рішення яких невідомо людині, але їх необхідно пізнати. Наукова проблема образно кажучи характеризується як «знання за незнання». Постановка наукової проблеми включає наступне:

- усвідомлення проблемної ситуації;
- формування проблемного задуму;
- конкретизація проблемного задуму в серію питань, що послідовно змінюють один одне;
- визначення конкретних шляхів і засобів дослідницької роботи.

Вибір теми проводиться на основі розробленої кафедрою тематики, яка визначається програмою кожної фахової дисципліни. При *виборі теми* студент оцінює свою теоретичну підготовку, багаж знань з обраної спеціалізації і суміжних дисциплін, свої можливості, інтерес, досвід спортивної діяльності, консультиється з тренером-викладачем. Важливим критерієм вибору теми є прагнення всебічно розкрити зміст роботи, уміння і

знання методики проведення досліджень у загальноосвітній чи спортивній школі, а також застосування отриманих результатів і рекомендацій у практичній діяльності.

Дуже важливо, щоб *вибір теми* був би зроблений студентом добровільно і свідомо. Тільки такий підхід створює гарні передумови для отримання необхідних результатів. Після того, як вибрано і обґрунтовано тему курсової роботи, розпорядженням по кафедрі оформлюється закріплення її за студентом і затвердження керівника курсової роботи.

Досвід підготовки курсових робіт свідчить про те, що правильно роблять ті студенти, які вже на першому етапі роботи звертаються за допомогою до викладачів, уточнюють суть і цільову установку курсової роботи. Досвід також показує на те, що невдале визначення її мети часто приводить до низької якості курсової роботи, коли в ній переважають загальні положення, давно відомі істини, аналіз замінюється описовістю.

Вибравши і затвердивши тему, студент приступає до наступного етапу *складання плану* курсової роботи. В план, як правило, входить **вступ, основна частина, висновки, список використаної літератури, додатки**.

Чим чіткіше розроблений *план роботи*, чим він є більш логічним, тим легше автору викладати свої думки, робити обґрунтовані висновки. Це перед усім, торкається змісту основної частини курсової роботи. Досвід свідчить: основне питання може бути розділене на два-три, не більш ніж на чотири, рівноцінних за значністю підпроблеми теми, що вивчається. Ті в свою чергу, теж можуть підлягати поділу. Таким чином, з'являються розділи чи глави курсової роботи – проблеми першого рівня і параграфи, пункти – проблеми другого рівня.

План роботи є відображенням її структури, під якою розуміється порядок побудови наукової праці, взаємозв'язок окремих її частин. Непросто визначити як побудувати кожну невелику структурну частину роботи. Часто зустрічається недолік у наукових працях – неспіврозмірність розділів, що пояснюється захопленням студентом якимось одним питанням. Тому при

складанні плану студенту важливо визначити, нехай приблизно, розміри кожної частини майбутньої роботи і їх взаємозв'язок.

В процесі вивчення матеріалів план може удосконалюватись і отримує заключний вигляд при завершенні роботи над темою.

На початкових етапах роботи треба розробити план-графік підготовки курсової роботи. Він може мати довільну форму, але обов'язково вміщувати в собі основні види написання роботи з чітко визначеними термінами її виконання:

- *консультації у викладача по питанням цільової установки, структури і методів підготовки і написання;*
- *вивчення літературних джерел;*
- *збір, узагальнення та аналіз фактичного матеріалу;*
- *проведення дослідження і аналіз зібраного матеріалу;*
- *проміжні доповіді, участь у наукових конференціях і консультації з викладачем;*
- *формулювання основних висновків і можливих рекомендацій, пропозицій;*
- *оформлення тексту і представлення його для рецензування.*

Наявність плану-графіка дисциплінує студента, робить його роботу систематичною і цілеспрямованою.

Наступним етапом в підготовці курсової роботи є *підбір літератури і її вивчення*. Класична схема пошукової роботи передбачає:

- *збір наукової інформації з проблеми за допомогою словників і енциклопедій, підручників, довідників і посібників;*
- *систематизацію одержаного матеріалу, використання знайдених зносок для подальшого вивчення проблеми;*
- *ознайомлення з монографіями, виявлення в них посилань на першоджерела;*
- *ознайомлення з реферативними публікаціями за реферативними журналами;*

- вивчення першоджерел, їх конспектування.

Тут, певно, доцільним є перед початком дослідження складання бібліографічного переліку за обраною темою. Починати складання бібліографії необхідно з першоджерел, документів, бо в них містяться основні положення з різних проблем спортивної науки.

При підборі джерел студентом потрібно ширше використовувати можливості навчально-методичного кабінету кафедри, бібліотеки університету і її довідково-бібліографічного відділу.

Не можна забувати, також, про консультації з цього питання з керівником курсової роботи, а також з викладачами, аспірантами університету, що виконують наукову роботу за обраною або суміжною темою.

Важливо включати в роботу нові видання з проблем, що є предметом вивчення при підготовці курсової праці. Виписати їх вихідні дані краще всього на бібліографічних картках, які зручні у використанні. Їх можна групувати за основними питаннями, виймати зайве, а при складанні списків використаної літератури розташовувати в алфавітному порядку.

Зібрана інформація обробляється і систематизується. Завдання полягають не тільки в її вивченні й осмисленні, а й запам'ятовуванні і наступному проведенні порівняльно-критичного аналізу. Під час вивчення літературних джерел доцільно виявити:

- *основну ідею автора публікації і його позиції відносно проблеми дослідження; чим вона відрізняється від традиційних підходів;*
- *як аргументовані нові ідеї автора;*
- *які висновки, ідеї викликають заперечення і чому;*
- *які питання проблеми не знайшли відображення в роботі;*
- *які і в зв'язку з чим виникають питання і завдання подальшого вивчення проблеми.*

Особливе значення має глибоке ознайомлення з працями теоретиків спорту, які по праву можна назвати цінними джерелами по вивченню важливих фізкультурно-спортивних проблем. До них можна віднести праці

Н.А. Бернштейна, Ю.В. Верхошанського, В.В. Гориневського, Є.П. Ільїна, В.М. Зациорського, Н.В. Зимкіна, П.Ф. Лесгафта, Г.В. Ложкіна, Л.П. Матвєєва, Н.Г. Озоліна, В.Н. Платонова, А.П. Пуні, Дж. Уилмора і Д.Л. Костилла, Р.С. Уейнберга і Д. Гоулда та ін..

Робота з монографіями, статтями, літературою методичного характеру та ін... розпочинається з ретельного її перегляду з метою отримання за максимально короткий термін загального уявлення про їх зміст та визначення цінності кожного матеріалу для майбутньої курсової роботи. Для цього вивчають заголовок, анотацію, передмову, в якій містяться відомості про мету видання, його актуальність, відмінність його від попередніх праць, ведеться мова про дискусійність тих чи інших положень.

Попереднє знайомство з літературою надзвичайне корисне. Провівши систематизацію вивчених праць за значимістю, студент одночасно визначає способи майбутньої обробки того чи іншого матеріалу, вирішує для себе питання про те, чи необхідно звертатися до додаткової літератури у пошуках відповіді на нові питання. Інколи виникає необхідність повернутися до вивчення нових документів.

Вивчення теми краще розпочинати з основних узагальнюючих праць, поступово переходячи до спеціальних досліджень. Це дозволить студенту засвоїти загальну концепцію по тій чи іншій проблемі, зміст поглядів різних авторів, їх основні ідеї, основні системи доказів. При вивченні наукової літератури треба звернути увагу на науково-довідковий апарат роботи: підрядкові посилання, бібліографію, додатки і т.д.

Вивчаючи наукові праці, документи та інші матеріали, необхідно вести запис прочитаного. Найбільш доцільним в особистій картотеці вважаються картки з ватманського паперу розміром 148x105 мм. На картку заносяться дані про використане джерело: автор, назва, місце видання, видавництво, рік видання, кількість сторінок. Для журнальної статті окрім згаданих показників додається ще назва журналу і номер випуску. Бажано зафіксувати

бібліотечний шифр літературного джерела, а також його приналежність до бібліотеки.

У лівій частині зовнішнього боку картки відмічаються, до якої частини дослідження відноситься інформація з даної праці (оформлення, методологія, теорія тощо) і заносяться дані з анотації чи реферату джерела, кількості ілюстрацій, використаної бібліографії.

На зворотній частині картки з правого боку фіксується зміст книжки, для статей – найбільш важливі дати або цитати. Ліва частина картки відведена для записів своїх особистих оціночних суджень про дану роботу, побажань, зауважень, рекомендацій.

Наявність особистої бібліографічної бібліотеки значно спрощує організацію роботи по ознайомленню з літературою, дозволяє контролювати стан і обсяг опрацювання матеріалу, виключає його дублювання, що дає можливість цілеспрямованого використання літературних джерел на будь-якому етапі педагогічного дослідження, сприяє «безболісному» оформленню списку використаної літератури.

Теоретичні положення складають основу курсової роботи. Але одним із етапів її підготовки є *підбір і аналіз фактичного матеріалу*.

Багато сторін тренерської діяльності знаходять своє відображення у різних спортивних документах: планах і щоденниках тренувань, протоколах змагань та ін. Їх аналіз дає можливість з різним ступенем достовірності виявити:

- *основні засоби і методи їх застосування, в тому числі комплекс вправ, що застосовується і їх оптимальна вага в одиночному занятті, об'єм тренувальних навантажень;*

- *направлення тренувального процесу;*

- *кількість занять у тижневому, місячному і річному циклах;*

- *спортивно-технічні показники і психологічний стан;*

- *кількість змагань на даному етапі;*

- самопочуття спортсмена, його суб'єктивну оцінку засобам, що застосовуються та ін.

За результатами аналізу визначається, що вирішується, які існують недоліки, що заважає ефективному розв'язанню проблеми, протиріччя і причини їх виникнення, Одержані в результаті аналізу літератури, педагогічно-тренерського досвіду матеріали класифікуються на три групи:

1. Питання, що знайшли достатню розробку в теорії і практиці.
2. Питання дискусійні, тобто вимагають свого дослідження.
3. Проблеми, що не розроблені й знаходяться в стані зародження.

Їх розгляд під таким кутом зору дозволяє кількісно і якісно уточнити відомі сторони об'єкта дослідження; аргументовано обґрунтувати предмет дослідження; виявити протиріччя між теоретичними доробками і практичною реалізацією питання дослідження; оптимізувати коло знань, які необхідно вирішити; встановити межі майбутнього дослідження; при необхідності конкретизувати мету і навіть тему наукового дослідження.

Проведення власного дослідження, як правило, експериментального і аналіз зібраного матеріалу є головним в курсовій роботі. До таких матеріалів відносяться анкети, що спеціально складаються з науково-практичною метою, опитувальні листки, зміст яких з'ясовує суспільну думку і відношення до різного роду спортивно-педагогічних проблем, протоколи педагогічних тестів тощо.

Студент порівнює в спеціально організованих умовах ефективність методу тренування, варіанта техніки обраного виду спорту тощо. Закінчується дослідження аналізом даних, на основі якого робляться висновки і пропозиції для впровадження у практику (методичні рекомендації).

Порівняння експериментальних даних по двох і декількох показниках піднімає ступінь об'єктивності дослідження й обов'язково позначиться у висновках.

Серед типових помилок практичної частини спостерігається нечіткість задач пошукової діяльності, розриви між цілями, методикою дослідження, методами і показниками, неглибокий аналіз, слабкість узагальнення.

Обов'язковою умовою є обговорення отриманого матеріалу, критичне його осмислювання і порівняння з уже наявними результатами інших авторів.

Вивчення і знання студентом основної проблеми, її об'єкта, предмета буде сприяти грамотному і послідовному викладенню змісту курсової роботи.

У студентів викликає утруднення *практичні рекомендації і висновки* в курсовій роботі. Одні повторюють те, що викладено в попередніх главах; інші пишуть про те, чого взагалі не було в курсовій роботі. Обидві ці скрути помилкові. *Висновок* є узагальнення на новому рівні. Велику допомогу при написанні висновків додають схеми, моделі зв'язків, що виявляються при завершенні роботи. У процесі обговорення результатів студент може використовувати матеріал контрольних і курсових робіт, виконаних за такими дисциплінами як: анатомія, фізіологія, біохімія, педагогіка, психологія й ін.

Висновки повинні в стислій формі вмістити основні результати виконаного дослідження. Висновки необхідно робити на підставі поставлених завдань у роботі. Кількість висновків звичайно 3-4 (в залежності від поставлених завдань на початку роботи).

У результаті проведеного аналізу науково-методичної літератури і дослідження повинні бути сформульовані які-небудь правила, поради і рекомендації, що мають значення для спортивного тренування та фізичного виховання. Практичні рекомендації найкраще внести в спеціальний розділ. Самі рекомендації повинні бути складені чітко, конкретно і лаконічно.

Важливо пам'ятати, що рекомендація – це конкретизація, вихід у практику.

Для підтвердження найбільше важливих положень курсової роботи або включення в неї фактичних даних власних досліджень, використовується таблична і графічна форма подання інформації.

Якщо таблиця або малюнок запозичені з робіт інших авторів, то обов'язково варто посилатися на джерело.

3. СТРУКТУРА ТА МЕТОДИКА РОЗКРИТТЯ ЗМІСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Закінчивши вивчення, обробку і систематизацію теоретичного, фактичного та експериментального матеріалу студент переходить безпосередньо до написання курсової роботи. Особливу увагу, при цьому, необхідно звернути на забезпечення науковості матеріалу, переконливості та дохідливості, ясності та логічності його викладу.

Курсова робота включає такі розділи: **вступ, основна та заключна частини.**

3.1. Вступ

У вступі визначають коло тих питань, яким присвячена курсова робота. Вступ викладається у такій послідовності:

- *актуальність теми;*
- *об'єкт та предмет дослідження;*
- *мета роботи;*
- *завдання дослідження;*
- *структура і обсяг роботи.*

Нагадаємо, що починається дослідження з виникнення (ускладнення) протиріччя в тренувальному, навчально-виховному чи управлінському процесі. Останнє трансформується в проблему і тему дослідження з наступним визначенням логічно взаємопов'язаних його елементів.

Актуальність теми. В перекладі з латинської актуальність означає важливість проблеми, яку вивчають, концепції теоретичного висновку в сучасний час. Тому курсова робота повинна претендувати на ту чи іншу ступінь актуальності в тому випадку, якщо в ній розглядаються проблеми, які викликають інтерес тренерів, учителів та викладачів фізичного виховання, спортсменів. Безумовно, це ще зовсім не означає, що повинні аналізуватися і

досліджуватись тільки проблеми, що викликають інтерес сьогодні, тобто проблеми сучасності. Мова йде про максимальне наближення тем курсових робіт до найбільш складних і важливих проблем вітчизняної та світової спортивної науки. Підкреслити в чому полягає теоретична і методична нерозробленість проблеми, в якій мірі нерозробленість знижує ефективність тренувального процесу.

Об'єкт дослідження – галузь педагогічної діяльності, в межах якої ми будемо проводити дослідження (навчально-виховний процес, тренувальний процес та ін.).

Предмет дослідження більш вузьке поняття – це аспект, елемент, конкретна частина об'єкта, яка власне і досліджується в даних умовах (діагностика навчально-виховного процесу; фактори удосконалення навчання, виховання, тренування; характер психолого-педагогічних вимог і взаємодій між тренерами і спортсменами тощо).

Вказані поняття вимагають свого чіткого визначення. Це не є формальною акцією, а необхідною умовою однозначного уявлення про те, що вивчається, забезпечення цілісного підходу до дослідження. Об'єкт і особливо предмет безпосередньо пов'язані з проблемою дослідження, конкретизують і уточнюють останню. *Саме предмет дослідження визначає тему дослідження.*

Проблема дослідження, об'єкт і предмет природно «переростають» в мету дослідження. При цьому визначення теми, об'єкта, предмета і мети дослідження складає, по суті, єдиний, логічно зв'язаний, нерозривний процес. Тому їх формулювання доцільно здійснювати одночасно.

Мета дослідження – центральний елемент структури і важливий методологічний інструмент його здійснення. Метою будь-якого наукового дослідження є розв'язання конкретної проблеми. Мета виступає у формі ідеального (уявного) передбачення кінцевого результату дослідження, тобто, що ми хочемо створити і одержати в результаті дослідження.

Для вірної постановки мети необхідно чітко уявляти: сутність проблеми, основні питання, які потрібно вирішити шляхом наукового дослідження;

теоретичні доробки, які можливо використати для пояснення структури і логіки функціонування об'єкта, що вивчається, існуючі методи і засоби проведення теоретичного і експериментального досліджень.

Якщо головна мета курсової роботи теоретична, то в процесі її написання увага головним чином приділяється вивченню наукової літератури з даного питання, чіткої інтерпретації понять, глибокому тлумаченню проблеми, гіпотези, теоретичним доказам і висновкам. В такій роботі в повній мірі застосовуються теоретичні методи педагогічного дослідження:

- *порівняно-історичного аналізу,*
- *сходження від абстрактного до конкретного,*
- *моделювання,*
- *графові.*

Методи теоретичного аналізу дозволяють забезпечити теоретичну новину кожного дослідження, прозирнути в тій чи іншій мірі в закономірності навчання і виховання.

Якщо мета курсової роботи практична, то студент повинен більше опиратися на практичний матеріал, взятий з проведеного експерименту. В результаті аналізу такого матеріалу курсова робота повинна містити конкретні пропозиції і рішення по покращанню тренувального процесу.

Досягнення поставленої мети неможливе без вирішення ряду завдань.

Завдання – це послідовні сходинки на шляху до досягнення мети. Чим конкретніше і точніше будуть поставлені завдання, тим швидше буде досягнута мета, тим цінніша в теоретичному і практичному відношенні буде курсова робота.

У процесі постановки завдань дослідження слід дотримуватись основних методологічних вимог:

- *завданнями дослідження завжди є питання, вирішення яких необхідне для досягнення кінцевої мети дослідження;*
- *послідовність викладу завдань дослідження повинна відповідати назві, меті, об'єкту і предмету дослідження;*

- сукупність завдань мусить бути оптимальною для досягнення мети дослідження.

Досвід свідчить, що завдання дослідження, як правило, включають в себе наступні елементи:

1) *аналіз теоретичних передумов (засад) розв'язання проблеми, що досліджується;*

2) *вивчення фактичного стану розв'язання проблеми дослідження в практиці;*

3) *обґрунтування оптимальної системи заходів (шляхів, методів, форм, впливів, умов) для реалізації поставленої мети;*

4) *експериментальну перевірку розробленої, теоретично обґрунтованої оптимальної системи заходів;*

5) *розробку методичних рекомендацій за результатами дослідження.*

3.2. Основна частина

Після написання вступу студент переходить до основної частини роботи. В ній розкриваються науково-теоретичні положення і поняття теми, що досліджується, даються короткі узагальнення і висновки. Студент показує своє відношення до подій, фактів, що аналізуються. Конкретно обґрунтовує досягнуті результати, висновки до аналізу. Основна частина, як правило. Складається з 2-х або 3-х частин:

1. Огляд літератури
2. Організація експерименту
3. Обробка отриманих результатів, їх аналіз.

Огляд літератури займає звичайно 25-30% загального об'єму курсової роботи. В цьому розділі розглядаються, порівнюються і аналізуються точки зору авторів-дослідників з основних питань теми із вітчизняних і зарубіжних джерел.

У всіх курсових роботах, за виключенням тих, де розглядаються історичні чи теоретичні проблеми, провідне місце займають експериментальні

дослідження. Природно, вони потребують не тільки знання техніки методів дослідження, але й такого знання проблеми, як виявити ще невирішені питання чи протиріччя, що потребують додаткових фактів і доказів.

Одним із найпоширеніших методів дослідження є констатуючий природний чи лабораторний експеримент, рідше використовується метод спостереження. Якщо застосовувались відомі загальноприйняті методи, то їх детально не описують, а тільки вказують точну назву методу, його автора і рік публікації, звідки взятий матеріал. Застосування нової оригінальної методики вимагає найбільш повного опису з малюнками, схемами, формулами. Повністю описуються всі власні модифікації, зміни, додатки в методику інших авторів.

Послідовно описують всі об'єкти дослідження (кількість, вік, стать, рід занять та ін.), організацію дослідження (особливо експериментальні групи, умови дослідження). Потім студент подає повний детальний опис експериментальної частини курсової роботи, включаючи її науковий аналіз за допомогою методів математичної статистики.

На сучасному етапі розвитку науки в галузі фізичної культури і спорту виникає гостра необхідність в оцінці методів та засобів, які були вже розроблені і розробляються, а також впливу фізичних навантажень на організм людини. Лише застосувавши статистику та математичний аналіз результатів дослідження можливо зробити обґрунтовані висновки про достовірність отриманого результату.

Результати власних досліджень і їх обговорення – це основна за обсягом частина роботи, в якій у стислій і ясній формі викладаються результати проведеного дослідження. Результати аналізуються в порівнянні з найбільш серйозними висновками інших авторів з даного питання, доводиться змістовність чи констатується хибність (наприклад, з причини недосконалої методики дослідження) знайдених закономірностей, зв'язків, пояснень (тобто своєї робочої гіпотези).

Результати дослідження викладаються у формі тексту, таблиць, малюнків (схем, діаграм, графіків, фотографій).

3.3. Висновки

Після основної частини, у висновках, підводяться результати роботи, проводяться паралелі з іншими темами і проблемами. Подається вже обґрунтована теоретична і практична цінність дослідження, намічаються шляхи подальшої розробки теми.

У висновках також формулюються практичні рекомендації. Висновки повинні логічно витікати з того матеріалу який висвітлено в курсовій роботі, але й вони повинні носити характер не лише стверджуючої думки про стан проблеми, й рекомендації по покращанню проблеми, яка досліджується. Основні вимоги до висновків – гранична чіткість і стислість. Можливо у висновках подавати цифрові дані, якщо вони є основними. Кількість пунктів висновків не обмежується, їх кількість примірна від 2 до 4. Студент повинен прагнути до того, щоб його висновки і рекомендації могли знайти застосування в практиці загальноосвітньої чи спортивної школи. На при кінці висновків студент повинен викласти власне бачення про доцільність та шляхи продовження дослідницької теми в даному напрямку.

4. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ТА ЗАХИСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Техніка оформлення наукових робіт будь-якого типу являє собою важливий елемент самостійного дослідження. Знання її дозволяє студенту добитися чіткості та ясності кожного формулювання, не допустити орфографічних та граматичних помилок, суворо дотримуватись правил цитування та оформлення посилань, списку джерел та літератури, титульного листа і плану курсової роботи.

Кожна сторінка курсової роботи має бути уважно вчитана. В процесі вичитування тексту корисно ще раз звернути увагу на коректність і якість формулювань, вагомість обґрунтування кожної думки. При необхідності слід

скоротити текст. Це в першу чергу стосується курсових праць, обсяг яких перевищує розумну норму. Скорочення повинно виконуватись без втрати для змісту шляхом виключення повторів, малозначущих подробиць, загальних роздумів, невиправданих узагальнень, однотипових фактів тощо.

Одним з джерел «засмітнення» мови курсових робіт та непродуманого їх обсягу є всякого роду штампи. Тобто слова та вирази часто і одноманітно повторювані без обліку конспекту. Слід, зокрема, уникати таких оборотів, як “треба казати, що”, “слід підкреслити, що...”, “на цьому зупинимося більш докладно”, “це ще неодноразово показано” тощо. Необхідно також уникати складних виразів, довгих речень з використанням незрозумілих слів, трафаретних і туманних висновків, що ускладнюють читання і сприйняття праці, слідкувати, щоб не було повторів одних і тих же слів, прийменників, сполучників.

Для наукового тексту характерні сенсові закінченість, цілісність і єдність, тут домінують міркування, мета яких – *доведення істин, що виявлені у результаті дослідження фактів дійсності*. В науковий текст включаються тільки точні відомості і факти, що отримані за результатами тривалих спостережень і наукових експериментів.

У науковій роботі мова частіше за все ведеться від третьої особи („автор покладається”)... Автор роботи виступає у множині і замість „я” застосовує „ми”, намагаючись відобразити свою думку як думку відповідної групи людей, наукової школи, наукового спрямування. Але не треба дуже часто застосовувати „ми”, автори використовують різні конструкції, наприклад „на нашу думку”, „тестування проводилося”.

Важлива якість для автора наукового тексту – ясність, вміння писати доступно і дотепно. ...Необхідна вимога щодо написання наукової роботи – *стилісність, вміння запобігати повторів, зайвої деталізації, використання зайвих слів, без необхідності – іншомовних слів*. Не завжди вірно використовується слово апробація (від лат.) – ухвалення, ствердження, що засновані на перевірці, випробуванні. ...Не можна змішувати апробацію і

випробування, перевірку. ...Коли на кафедрі обговорюється курсова робота – це „проводиться апробація”...

Відповідну допомогу у стилістичному оформленні наукових робіт для упорядкування накопиченої наукової інформації надають наступні рекомендації:

Причина і наслідки, умова і наслідки: (і) тому, так як; звідси впливає; внаслідок; за результатом; в силу цього; в залежності від; у зв'язку з цим, відповідно цьому; в такому випадку; за таких обставин; (але) якщо..., то...; що свідчить (вказує, говорить, відповідає, дає можливість, дозволяє, сприяє, має значення та ін.).

Часова співвіднесеність та порядок викладу: спочатку, перш за все, в першу чергу; першим (наступним, попереднім) кроком; одночасно, у той же час; поряд з цим; попередньо, раніше, вище; ще раз, знову; потім, далі, нижче; в подальшому, згодом; по-перше, по-друге та ін.; в теперішній час, до теперішнього часу; в останні роки, за останні роки; нарешті, по закінченню.

Співставлення і протиставлення: але; як..., так і ..., також, як і ...; не тільки, але і ...; у зрівнянні; якщо..., то...; на відмінну, навпаки; аналогічно, також, таким чином; з однієї сторони, з іншої сторони; у той час як, між іншим, разом з тим.

Доповнення або уточнення: також і, до того ж, при цьому, разом з тим; окрім (більш)того; головним чином, особливо.

Посилання на попередній або наступний вислів: тим більше, що; у тому випадку, у випадку, тобто, а саме; як було сказано (показано, відмічено, встановлено, отримано, знайдено, виявлено); як промовлялося (відмічалось, підкреслювалося, зазначалося) вище; згідно (відповідно) цьому; у відповідності з цим, у зв'язку з цим; у зв'язку з вище викладеним; названий, розглядаємий, цей; такий, такий же, подібний, аналогічний, схожий, подібного роду, подібного типу; наступний, деякий; багато з них, один з них; більша частина, більшість.

Узагальнення, висновок: *таким чином, так, відповідно; за результатом, у підсумку; звідси (із цього) впливає (витікає, зрозуміло, ясно); це дозволяє скласти висновок (зводиться до наступного, свідчить); нарешті, на закінченні.*

Ілюстрація вимовленого: *наприклад, в якості прикладу; прикладом може служити; такий, як (наприклад); у випадку; що явно.*

Введення нової інформації: *Розглянемо наступні випадки; Зупинимось докладно на; Наводимо декілька прикладів; Основні переваги цього методу; Деякі додаткові зауваження; Декілька слів за перспективи дослідження.*

В процесі доробки тексту треба частіше звертатися до енциклопедій, різного роду довідників. Під час обробки письмового тексту курсових робіт, велику допомогу студентам може надати використання різного роду словників, що допомагають збагатити лексику та знайти необхідні слова для більш чіткого вираження думки. Правильно роблять ті студенти, які звертаються до російсько-українського та українсько-російського словників Д.У.Ганича та І.В.Олійника, словника з фізичної культури В.Г. Осінчука та І.В.Попеску та ін.

Практика показує, що особливі труднощі у студентів викликає цитування. В багатьох курсових роботах цитати містять неточності і пропуски, часом одні слова довільно замінюються іншими. Зустрічаються роботи, де студенти приводять важливі фактичні дані для розкриття основного питання, не посилаючись на першоджерела.

Які ж правила цитування необхідно враховувати студенту при підготовці рукопису та його оформлення?

1. Цитата може супроводжуватись словами автора. Тоді вона береться в лапки і починається з великої літери. Інші розділові знаки ставляться так, як при прямій мові. Наприклад: *Видатний педагог В.О. Сухомлинський писав: “Не можна уявити повноцінного виховання чоловіка без того, щоб у роки отрочтва він не пройшов першого випробування справжнім напруженням фізичних і духовних сил”.*

2. Цитата може включатися в авторський текст як частина речення. Тоді вона береться в лапки, але пишеться з маленької літери: *Орієнтація на самостійні заняття, як вважає В.П. Лук'яненко, “дозволить з меншими матеріальними витратами і без значного загострення проблеми кадрового забезпечення найбільш ефективно вирішувати завдання індивідуалізації занять фізичними вправами”*.

3. В цитаті автором іноді робляться пропуски тексту, які мають замінятися крапками. *За словами П.Ф. Каптерева “... сутність освітянського процесу з внутрішньої сторони полягає у саморозвитку організму; передача найважливіших культурних надбань і навчання старшим поколінням молодшого є тільки зовнішньою стороною цього процесу, що закриває саму сутність його”*.

Використовуючи скорочення в цитаті, необхідно слідкувати за тим, щоб не сталось викривлення змісту. В цитаті недопустимі навіть незначні граматичні зміни. Не допускається в ній також поєднання в одне речення висловлень автора з різних місць – кожний уривок подається в лапках з самостійними або загальними посиланнями.

Необхідною умовою повноцінного наукового дослідження є відповідний перелік списку джерел. Існують різні способи розташування літератури: алфавітний, хронологічний, по видам видання та ін. Для такого виду роботи як студентська курсова праці рекомендується все таки алфавітний: спочатку вказуються вітчизняні видання, потім зарубіжні. Роботи одного автора розташовуються або за алфавітом, або в хронологічному порядку. Кількість використаних джерел повинен бути не менше 20-25 найменувань.

Об'єм курсової роботи – 25 друкованих або 40 рукописних сторінок. Робота повинна друкуватися широким інтервалом. Поля зліва – 30 мм, зверху і знизу – 20 мм, справа – 10 мм.

Першою сторінкою курсової роботи є титульний аркуш (див. Додаток Б). На титульному аркуші номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті без крапки в кінці.

Після титульної сторінки розміщується зміст курсової роботи з зазначенням сторінок навпроти кожного пункту.

Повністю оформлену курсову роботу студент здає на рецензію своєму науковому керівнику. Він відмічає, що нового, цікавого, цінного є в роботі, вказує на негативні сторони і робить висновки про можливість допустити курсову працю до захисту. Термін подання до захисту – не пізніше ніж за місяць до офіційної дати захисту курсових робіт на кафедрі.

Для проведення захисту курсових робіт, відповідною кафедрою створюється спеціальна комісія (в кількості 3-5 чоловік), в складі якої повинен бути завідувач кафедрою і спеціалісти з профілю курсових робіт.

Захист курсової роботи розпочинається з короткої доповіді студента (за часом він має не перебільшувати 5 хвилин), де він розкриває основні ідеї та проблеми своєї роботи і відповідає на поставлені комісією запитання. В доповіді в стислому вигляді показується актуальність теми та її суть, дається характеристика використаних джерел та літератури, розкривається структура курсової роботи та основний зміст викладених питань, а також повідомляються висновки, до яких прийшов автор. Студенти, що претендують на отримання високої оцінки, повинні підготувати презентацію на захист курсової роботи

Побудова доповіді (виступу) студента має певну структуру і зміст, а саме:

Загальний план виступу

1. *Коротке обґрунтування вибору теми:* актуальність.
2. *Мета дослідження*
3. *Методи та методики* (в більшості випадків достатньо лише назвати)
4. *Вибірка* (тих, кого досліджують, респондентів): кількість, склад за статтю і віку, рівень освіти та ін. Якщо були взяті експериментальна і

контрольна групи, то охарактеризувати їх схожість та розбіжності за суттєвими моментами.

5.Процедура дослідження (в загальних рисах).

6. Процедура обробки даних. Опис процедури обробки даних необхідно, тільки використовувалися оригінальна або малознайома методика. Часто достатньо лише перерахувати, які саме показники перераховувалися.

7. Основні результати дослідження. Краще цей розділ структурувати у відповідності з послідовністю мети або завдань вашого дослідження, а не з використаними способами обробки даних.

8. Висновки. Повинні мати оцінку відповідності результатів поставленій меті або завданням, оцінку руху у вирішенні проблеми.

Типові помилки того, хто виступає

1) Виступаючий детально доводить актуальність дослідження.

Краще виходити з того, що ваш виступ слухають і оцінюють спеціалісти. Спеціалістам актуальність і новизна роботи достатньо зрозумілі без тривалих пояснень. Якщо ви у виступі вказуєте завдання дослідження, то ступінь актуальності стає ще ясніше без розгорнутого аргументування.

2) Виступаючий занадто характеризує сучасний стан проблеми, що обговорюється.

Достатньо оцінити стан проблеми, що обговорюється, не переходячи до розгорнутого аналізу. За невеликим часом доповіді огляд неминуче виходить фрагментарним.

3) У доповіді відсутні висновки або вони викладені зайве коротко.

Висновки – це є те, для чого проводилася робота. Якщо їх немає, то можна вважати, що мета, яка поставлена в дослідженні не досягнута.

Параметри, за якими оцінюють виступ.

1. Чіткий і ясний виклад змісту. Доповідь буде зрозумілою, якщо ви звертаєтеся до загальновідомим фактам і положенням або якщо ви посилаєтеся на ті гіпотези, методичні прийоми і власні отримані дані, за яких вже повідомляли слухачам. Варто уникати суперечливої інформації.

2. *Вміння аналізувати результати, надавати їх психолого-педагогічну інтерпретацію*, тобто пояснювати виявлені факти на мові наукових понять і закономірностей, а не тільки на мові зафіксованих проявів або мові кількісних характеристик.

3. *Вміння відповідати на запитання*, демонструючи знання своєї роботи і знання сучасного стану тієї проблеми (розділу фізичного виховання, спорту, педагогіки, психології тощо), до якої ваша робота відноситься.

Рекомендується підготувати ілюстративний матеріал у вигляді схем, діаграм, таблиць або кореляційних плеяд. Це особливо бажано, якщо у вас багато кількісних даних або якщо ви запропонували класифікацію.

По закінченні доповіді студент відповідає на запитання членів комісії. В процесі захисту, у доповіді і відповідях на запитання комісія вивчає його теоретичну підготовку, знання ним основної літератури по проблемі.

Проаналізувавши зміст роботи, а також доповідь і відповіді студента на задані питання, члени комісії виставляють йому оцінку за чотирибальною системою. Основними критеріями, принципами при оцінці курсових праць служить рівень розкриття суті теми, вміння використовувати різноманітні джерела і літературу, що виносяться до теми, аналізувати фізкультурно-спортивний досвід по даній проблемі, показати свій науково-теоретичний рівень.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ, УМІНЬ ТА НАВИЧОК СТУДЕНТІВ З ПІДГОТОВКИ ТА ЗАХИСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

А (відмінно)	Студент правильно та досить переконливо розкрив основні питання теми; робота виконана на високому рівні, в ній повно і всебічно висвітлені питання теми, включено фактичний матеріал дослідження, наявні ілюстрації. В роботі має місце самостійний аналіз фактичного матеріалу, узагальнення передового досвіду роботи, результати власного педагогічного експерименту (опрацьовані з допомогою методів математичної статистики), методичні рекомендації для теорії і практики фізичної культури.
В (добре)	Студент виконав роботу на високому рівні, в ній повно і всебічно висвітлені питання теми, включено фактичний матеріал дослідження, наявні ілюстрації.
С (добре)	Студент повністю розкрив усі питання нарівні сучасних уявлень і представлені результати власних досліджень.
D (задовільно)	Студент правильно та досить переконливо розкрив основні питання теми, але недостатньо використані літературні джерела і відсутні результати власних досліджень.
E (задовільно)	Студент не досить переконливо розкрив основні питання теми, в роботі існує значна кількість стилістичних та орфографічних помилок, оформлення роботи не відповідає вимогам.
X (незадовільно) з можливістю повторного складання	Студент допустився в роботі помилкових положень і механічного переносу літературного матеріалу. Робота не відповідає темі курсової.
F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Студент не написав і не захистив курсову роботу у визначений строк (без поважних причин).

Підготовка курсових праць – обов'язок кожного студента факультету фізичного виховання та спорту, що навчається за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт, невід'ємна частина освітнього процесу, що відіграє важливу роль в розвитку і поглибленні знань із медико-біологічного забезпечення спортивної діяльності, теорії спорту та системи підготовки спортсменів і теорії та методики обраного виду спорту, навичок самостійної роботи.

Успішне написання курсової роботи вимагає від студентів наполегливості в оволодінні ефективними засобами вивчення фізкультурно-спортивних джерел, збору матеріалу, навиками їх обробки, систематизації і літературного оформлення своєї праці.

Список використаної та рекомендованої літератури

1. Краевский В.В. Методология научного исследования / В.В. Краевский. – СПб. СПбГУП, 2001. – 145 с.
2. Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень / М.Т.Білуха. – К.: Наука, 2002. – 479 с.
3. Грабовський Ю.А. Методологія, структура та вимоги до виконання випускних робіт: Методичні рекомендації для студентів випускних курсів денної та заочної форм навчання факультету фізичного виховання та спорту / Ю.А. Грабовський, Б.Г. Кедровський, І.В. Маляренко, С.І. Степанюк, Л.Л. Харченко-Баранецька. – Херсон: Видавництво ХДУ, 2007. – 72 с.
4. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: Навчальний посібник [Електронний ресурс] /О.В. Крушельницька. – К.: Кондор, 2006. – 206 с. – Режим доступу: http://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Upload/Kafedry/Biofizyky/2014/kryshelnyska_metod_org_nayk_dosl.pdf
5. Шиян Б.М. Теорія і методика педагогічних досліджень у фізичному вихованні та спорті: Навчальний посібник /Б.М. Шиян, О.М. Вацеба. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2008. – 276с.
6. Шейко В.М. Організація та методика науково-дослідницької

діяльності: підручник [Електронний ресурс] /В.М. Шейко, Н.М. Кушнарєнко.
– 6-те вид., переробл. і доповн. – К.: Знання, 2008. — 310 с. – Режим доступу:
<https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/07/SHejko-V.M.-ta-inshi-Organizatsiya-ta-metodika-naukovo-doslidnitskoyi-diyalnosti.pdf>

7. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень [Електронний ресурс].
– Режим доступу:
http://www.eskimosi.in.ua/2kurs/osnovi_naukovih_doslidjen.php

8. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник [Електронний ресурс]. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2003.- 240 с. –
Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books-book-96.html>;
<http://politics.ellib.org.ua/pages-cat-42.html>

Орієнтовна тематика курсових робіт з фахових дисциплін спеціальності

017 Фізична культура і спорт

З дисципліни «Підвищення спортивної майстерності»

1. Допоміжне обладнання у фізичній підготовці баскетболістів
2. Рухлі ігри та естафети в підготовці баскетболістів
3. Методика розвитку координаційних здібностей юних баскетболістів
4. Швидкісно-силова підготовка юних баскетболістів
5. Оцінка фізичної підготовленості баскетболістів збірної ХДУ
6. Оцінка технічної підготовленості футболістів збірної ХДУ
7. Методика розвитку швидкості юних футболістів
8. Педагогічний контроль у фізичній підготовці футболістів
9. Особливості тактичної побудови гри українських футбольних клубів
10. Проблеми травматизму в жіночому гандболі
11. Засоби і методи розвитку силових здібностей скелелазів
12. Оцінка фізичної підготовленості студентів, що спеціалізуються у волейболі
13. Швидкісно-силова підготовка юних волейболістів
14. Допоміжне обладнання в підготовці волейболістів
15. Рухливі ігри та естафети в підготовці волейболістів
16. Система підготовки плавців до головних змагань
17. Особливості методики навчання дітей гри у футбол
18. Інвентар та обладнання для підвищення ефективності технічної підготовленості футболістів
19. Фізична підготовка юних футболістів
20. Індивідуальні техніко-тактичні дії футболісток різного ігрового амплуа збірної команди США
21. Фізична підготовка скелелазів
22. Планування індивідуальної підготовки легкоатлетів

23. Методика проведення занять легкої атлетики з дітьми різного шкільного віку

24. Особливості тренування юнаків в бігу на середні дистанції

25. Шляхи підвищення фізичної підготовленості кваліфікованих футболістів

26. Побудова тренувального процесу футзалістів ФК «Продуксім» в підготовчому періоді

27. Особливості тренування дівчат в бігу на середні дистанції

28. Психологічна підготовка юних гандболісток

29. Використання колового методу в фізичній підготовці веслярів - академістів

30. Фізична підготовка веслярів-каноїстів

31. Особливості підготовки жінок у вільній боротьбі

32. Особливості методики навчання різним стилям плавання

33. Аналіз змагальної діяльності гравців в гандбол

34. Фізична підготовка гандболісток

35. Вплив фізичних якостей на техніку подолання етапів дистанцій в пішохідному туризмі

36. Методика розвитку фізичних якостей у легкоатлетів - металників

37. Методика розвитку витривалості у веслярів

38. Особливості комплектування екіпажі в веслуванні

39. Особливості підготовки веслярів-каноїстів у зимовий період

40. Розвиток швидко-силових здібностей юних боксерів

41. Психологічна підготовка борців вільного стилю

42. Спеціальна фізична підготовка борців на етапі спеціалізованої базової підготовки

43. Запобігання травматизму в боксі

44. Особливості підготовки спортсменок в жіночому каное

З дисципліни «Теорія та методика спортивного тренування»

1. Фізична підготовка футболістів
2. Розвиток швидкісної витривалості веслярів-байдаристів
3. Техніко-тактична підготовка туриста
4. Планування навчально-тренувальної роботи юних футболістів
5. Розвиток координаційних здібностей батутистів
6. Психологічна підготовка гімнастів до головних змагань
7. Розвиток витривалості у веслярів на човнах «Дракон»
8. Фізична підготовка юних каратистів, як фундамент спортивної підготовленості
9. Інтегральні вправи з волейболу, як ефективний засіб покращення підготовленості старшокласників
10. Підходи до комплектування екіпажів в академічному веслуванні
11. Фізична підготовка висококваліфікованих борців
12. Підготовка байдарочниць вищої спортивної кваліфікації на підготовчому етапі макроциклу
13. Еволюція технічного обладнання в веслуванні на байдарках та каное
14. Силова підготовка веслувалярів-академістів
15. Психологічна підготовка борців
16. Інтегральна підготовка у вільній боротьбі
17. Розвиток сили та силової витривалості у веслярів
18. Особливості підготовки жінок в вільній боротьбі
19. Аналіз становлення та розвитку академічного веслування на Херсонщині

Зразок оформлення титульного аркушу
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ОЛІМПІЙСЬКОГО ТА ПРОФЕСІЙНОГО СПОРТУ

ОЦІНКА ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ ФУТЗАЛІСТІВ

Курсова робота
з підвищення спортивної майстерності

Виконавець:

студент денної форми навчання
спеціальності 017 Фізична культура і
спорт
Іванов Євген

Науковий керівник:

доцент Жосан І.А.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ОЛІМПІЙСЬКОГО ТА ПРОФЕСІЙНОГО СПОРТУ**

**ТЕХНІКО-ТАКТИЧНА ПІДГОТОВКА ГАНДБОЛІСТОК ВИСОКОГО
КЛАСУ**

Курсова робота

з теорії та методики спортивного тренування

Виконавець:

студент денної форми навчання
спеціальності 017 Фізична культура і
спорт
Гречка Крістіна Олександрівна

Науковий керівник:

викладач Сінчук А.В.

Херсон – 2019